

SOSIALURIN

Lítið av fólki til fólkaatkvøðuna

Í Føroyum var lítið av fólki á fólkaatkvøðuni um at broyta valrættaralduin úr 21 niður í 20 ár til fólkatingsval.

Vallutøkán var bert 8,8 prosent.

Ja atkvøddu 48,9 prosent (1018 atkv.), Nei atkvøddu 51,1 prosent (1065).

Atkvøðutalið á teim ymsu byggunum vóru hesi:

	Ja	Nei
Hattarvík	14	1
Kirkja	9	6
Svínoy	5	11
Viðareid	16	5
Hvannasund	10	15
Múh	6	0
Norðepil	9	21
Árnafjørður	8	6
Klaksvík	59	54
Haraldsund	0	4
Kunoy	7	0
Trøllanes	0	0
Húsar	2	5

Mikladalur	7	1
Syðradalur	5	3
Gjógv	0	4
Funningur	7	0
Funningsbotnur	7	9
Elduvík	2	10
Oyndarfjørður	6	3
Hellurnar	6	2
Fuglafjørður	20	38
Lorvík	8	11
Gøta	24	10
Soldarfjørður	4	14
Lamba	2	4
Glyvvar	6	6
Riuvík	8	17
Æðuvík	15	2
Toftir	12	47
Skálabotnur	0	0
Skála	8	10
Strendur	15	25
Selatrað	7	9
Morskranes	0	2
Oyri	11	14
Norðskála	8	13
Eiði	11	16
Tjørnuvík	8	0

Vík-Langasand	22	15
Saksun	7	1
Hvalvík	5	20
Hósvík	2	8
Kollafjørður	17	22
Kvívík	17	13
Vestmanna	23	26
Kaldbak	10	5
Norðadalur	3	2
Velbastaður	8	2
Tórshavn	236	156
Hestur	3	4
Koltur	0	3
Nólsoy	8	7
Gásadalur	3	7
Bour	4	5
Sandavágur	18	37
Míðvágur	12	60
Sorvágur	20	32
Mykines	4	4
Skopun	10	17
Sandur	14	22
Skarvanes	4	0

Dalur	2	15
Húsavík	2	7
Skálavík	15	8
Skúvoy	10	21
Dimun	2	0
Sandvík	9	0
Hvalba	19	10
Tvøroyri	59	50
Fámjin	15	17
Hov	2	6

Porkeri	28	12
Vágur	34	47
Lopra-Akrar	5	6
Sumba	9	10
Vikarbyrgi	4	2
	1018	1065

Úrslitið í Danmark var soleiðis: Ja atkvøddu 1,5 milj. Nei atkvøddu 1,2 milj. Sostatt er lógin viðtikið og verður so høvi hjá 20 ára gomul at velja til næsta fólkatingsval.

Luttøka teirra føroysku fólkatingsmanna í donskum partapolitikki

Mótstøðumenn okkara spyrja við gráturódd, hvat vit vildu sagt, um ein dani skuldi gjørt av, hvat ið hendi her á landi. Vit vildu sagt, sambært galdandi lóg: Tað kann hann ikki. Tað er ólóglegt!

Men hvussu kunna føroyingar tá fara upp í danskan partapolitik? Jú tað kunna teir sambært grundlógina, og halda danir, at hetta er skeiðt so kunna teir ganga teimum á moti, sum siga seg vilja hava eina aðra skipan. Annars er at ívast, um teir meina tað teir siga. Einku hefur hoyrt sum, at nakar á danatingi hevur sett uppskot fram um at taka donsku grundlógina av, og so leingi vit hava hana,

so hava vit allan rettin til at nýta hana.

Annars er tað bert, tá ið fólkatingsval skal vera, at menn fara at tosa um at broyta grundlógina. Tá ið fólkatingsvalið er av, so verður eisini kvírt um henda spurning. Henda kvírra vardi eisini tað mesta av tíðini, meðan sjálfstýrislandsstýrið sæt Teir lögdu alt so væl til rettið, at einki kom at verða broytt ella yvirtikið.

Skulu vit halda á við at trúgva teimum, tá teir tosað um sjálfstýri, yvirtøku, grundlógarbroytan, ella fullveldi?

Vit minnst søguna um dreingin og úlvinn.

Skulu okkara fólkatingsmenn styðja eina danska stjórn?

Tá fólkatingsvalið var av og oddafiskarnir í donsku flokkunum fingi høvi at gera viðmerkingar til valúrslitið, sum ikki er so greitt víst hvør, ið skuldi skipa stjórn, helt onkur av teimum fyrri, at stjórnin móguliga fór at hvíla á nokrum »nordatlantiske mandater«. Heri lá helst at avvarandi meinti, at hetta var skeiðt. Hetta sjónarmið kemur fram av og á, at føroyskir og grønlendiskir fólkatingsmenn kunnu taka lut í viðgerð av málum, sum viðvíkjia Føroyum-Gronlandi, men í málum, sum einans víkvikja sjálvum Danmark, skulu teir halda seg burtur, serliga tá teir kunnu gerast avgerandi fyrri, um ein stjórn verður sitandi ella ikki. Ja, verður beinleiðis sagt, at hesir tingmenn ikki eiga at hava ávirkan á skipan av stjórn.

Men tað er nú einaferð so, at vit sambært grundlógina hava rett til hesar fólkatingsmenninar, og teir somu donsku flokkarnir, sum eru imóti ávirkan frá teimum vildu óvígð verid teir seinastu at gingið við til, at hesir sessir verða avtiknir, teir skulu jú verða við til at undirstrika »rigsenheden«.

Sjálfstýrisflokkarnir hjá okkum hava somu áskoðan, sum omanfyri nevndu donsku flokkarnir, og skjóta upp at fólkatingsmennir verða avtiknir og ein føroysk umboðstova sett á stovn í Danmark. Víst

verður á, at tað kann henda, at veljameirilutin aftanfyrri fólkatingsmenninar ikki er hin sami, sum aftanfyrri lóting og landsstýrið, og hvussu skulu teir so kunna umboða okkum.

Henda meting kann einans koma fram, um tú gloymir hvussu stjórnarstøða okkara er, nevnliga, at í teimum sokallaðu sermálum er lótingið lóggávvald og landsstýrið umsitingarvald, meðan í felagsmálum lóggávvaldið er hjá fólkatingsmálum og umsitingarvaldið hjá donsku stjórnini.

Í teimum málum, sum lóting og landsstýrið hava ræði á, er tað skeiðt at fólkatingsmennir umboða okkum mótvegis donsku stjórnini, tað er ikki zetlan og teir hava einki mandat til tess.

Tá felagsmál eru til viðgerðar í fólkatingsmálum, eiga okkara fólkatingsmenn at taka lut. Sjálvsagt kann ikki verða roknað við, at áhugin fyrri donskum málum, har tey tilsvandandi málini eru sermál hjá okkum er so stórir, men okkara fólkatingsmenn hava rett at víðgera hesi mál, heima-stýrislógir fyriskipar, at ávis mál eru føroysk sermál, men enki verður nevnt um at tilsvandandi mál eru donsk sermál. Og tá danska stjórnin er okkara umsitingarvald í felagsmálum, mugu okkara fólkatingsmenn sjálvsagt eisini taka støðu til skipan av stjórn og evt. atkvøða fyrri ella imóti omanfyri nevndu »serædonsum málum, tá tað kann ávirka um ein stjórn verður sitandi ella ikki.

Fólkatingsval í Føroyum er sostatt eitt danskt val.

Nakað annað er, at vit hava fingið tann eykagarantiin, at ríkislógin skulu leggast fyrri heimastýrið, áðrenn teir verða settar í gildi her, og at lótingið hervið í veruleikanum hevur ein vektorrett.

Eitt kjak um fólkatingssessirnar eigur at vera eitt kjak um hvar lóggávu- og umsitingarvaldið skal vera. Sum stóðan er í lotuni eiga vit rett til 2 fólkatingslimir, og tann rettin skulu vit nýta. Og einki er rettari, enn tað, at fer javnaðarflokkurin mann á ting, skal hann styðja eina danska javnaðarstjórn.

14. SEPTEMBER. Ein lesari í 14. sept skrivur hósðagin um filmirnar í Havn. Hann visir samstundis á eitt bræv, sum hevur staðið í blaðnum fyrri nakað síðani, og heldur, at tað bart út er tvælt.

Lesarin heldur, at tað altið eru nokur, sum skulu ráða fyrri, hvat onnur skulu sigga og hoyra, og leggur aftrat: Slíkir duga sum oftast hvørki at hoyra ella sigga sjálvir.

Lesarin, sum nevnr seg X, skrivur, at Klubbin og Sjönlleikarhúsið fyrst og fremst royna, at gera liv okkara fjølbroytt. Tað er bert teir, ið onga nyttu gera, ið hava tíð at kjakast um »listagreinar« dygd o. a.

Bormann var sovjettiskur umboðsmaður

Í grein í blaðnum í dag »Var Bormann sovjettiskur umboðsmaður?« verður skrivað um Gehlen, ið heldur, at Martin

Bormann var umboðsmaður Sovjets.

Ein tjekkiskur blaðmaður skrivur nú soleiðis: Stahn segði stutt áðrenn kríggið við tjekkiska forsetan, at Bormann var umboðsmaður hansara.

Tað er tí onki ivamál longur, skrivur blaðmaðurin.

Wilson í Sovjet

Harold Wilson hveur verið í Moskva og tingast við Kosygin um serlig brets-sovjetisk viðurskipti.

DIMMALÆTTING. Ein »FB« í Dimmalætting spyr, hvør ið hevur ábyrgdina av uppruddingini av húsnum í Vestmanna, sum brunnu niður. Eru tað teir, ið áttu húsini, ella sóknarstýrið. Orsøkin til, at hann spyr, er tann, at veggirnir, sum standa, eiga at vera nógv vikináðir av eldinum, og koma neyvan at tola ein harðbarlan dag. Hetta kann vera vandamiklið, tá nógv fólk gongur um hesar leiðir, skrivur »FB«.